

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स चिन्तयित्वा धनुषो भङ्गं भोजविवर्द्धनः । बभूव विमना राजा चिन्तयन् भृशदुःखितः ।

कथं बालो विगतभीरवमन्य महाबलं । प्रेक्ष्यमाणस्तु पुरुषैर्द्वन्द्वभङ्गा विनिर्गतः ।

यस्यार्थं दारुणं कर्म कृत्वा लोकविगर्हितं । पितृव्यस्त्रात्मजान् भीतः षडेवाहं न्यपोथयं ।

दैवं पुरुषकारेण न शक्यमतिवर्त्तितुं । नारदोक्तान्तु वचनं नूनं मह्यमुपस्थितं ।

एवं राजा विचिन्त्याथ निष्क्रम्य स गृहोत्तमात् । प्रेक्षागारं जगामाशु मञ्चानामवलोककः ।

स दृष्ट्वा सर्वानिर्युक्तं प्रेक्षागारं नृपोत्तमः । श्रेणीनां दृढसंयुक्तैर्मञ्चवाटैर्निरन्तरं ।

उत्तरागारयुक्ताभिर्वडभीभिर्विभूषितं । कुटीभिश्च प्रवृद्धाभिरेकस्तम्भैश्च भूषितं ।

सर्वतः सारनिर्युक्तं स्थायतं सुप्रतिष्ठितं । उदयास्तिष्ठसुस्तिष्ठं मञ्चरोहणमुत्तमं ।

नृपासनपरिचित्रं सञ्चारपथमङ्गुलं । क्वञ्च तदेदिकाभिश्च मानवौघभरत्तमं ।

स दृष्ट्वा भूषितं रङ्गमाज्ञापयत बुद्धिमान् । श्वः सचित्राः समाल्याश्च सपताकास्तथैव च ।

सुवासिता वपुष्मन्त उपनीतोत्तरच्छदाः । क्रियन्तां मञ्चवाटाश्च वडभ्यो वोथयस्तथा ।

रङ्गवाटे करीषस्य कल्पन्तां राशयोऽव्ययाः । घण्टातोरणशोभाश्च बलयश्चानुरूपतः ।

स्थाप्यन्तां सुनिखाताश्च पानकुम्भा यथाक्रमं । उदभारसहाः सर्वे सकाञ्चनघटोत्तराः ।

बलयश्चोपकल्पन्तां कवायाश्चैव कुम्भशः । प्राश्रिकाश्च निमज्जन्तां श्रेण्यश्च सपुरोगमाः ।

आज्ञा च देया मल्लानां प्रेक्षकाणां तथैव च । समाजे मञ्चशोभाश्च कल्पन्तां स्रूपकल्पिताः ।

एवमाज्ञाय राजा स समाजविधिमुत्तमं । समाजवाटान्निष्क्रम्य विवेश स्वं निवेशनं ।

आङ्गानं तत्र सञ्चक्रे तस्य मल्लद्वयस्य वै । चाणूरस्याप्रमेयस्य भुष्टिकस्य तथैव च ।

तौ मल्लौ सुमहावीर्यौ बलिनौ बाहुशालिनौ । कंसस्याज्ञां पुरस्कृत्य हृष्टौ विविशतुस्तदा ।

तौ समीपगतौ दृष्ट्वा मल्लौ जगति विश्रुतौ । उवाच कंसो नृपतिः सोपन्यासमिदं वचः ।

भवन्तौ मम विख्यातौ मल्लौ वीरध्वजोचितौ । पूजितौ च यथान्यायं सत्कारार्हौ विशेषतः ।

तन्मत्तो यदि सत्काराः स्मर्यन्ते सुकृतानि वा । कर्त्तव्यं मे महत् कर्म भवद्भ्यां स्वेन तेजसा ।

यावेतौ मम संवृद्धौ व्रजे गोपालकावुभौ । सङ्कर्षणश्च कृष्णश्च बालावपि जितश्रमौ ।

एतौ रङ्गगतौ युद्धे युध्यमानौ वनेचरौ । निपातानन्तरं शीघ्रं हन्तव्यौ नात्र संशयः ।

बालाविमौ चपलकावक्रियाविति सर्वथा । नावज्ञा तत्र कर्त्तव्या कर्त्तव्यो यत्न एव हि ।

ताभ्यां युधि निरस्ताभ्यां गोपाभ्यां रङ्गमन्त्रिभौ । आयत्याञ्च तदाले च श्रेयो मम भविष्यति ।

नृपतेः स्नेहसंयुक्तैर्वचोभिर्हृष्टमानसौ । ऊचतुयुद्धसम्पत्तौ मल्लौ चाणूरमुष्टिकौ ।

यद्यावयोस्तौ प्रमुखे स्थास्येते गोपकिल्बिषौ । हतावित्यवगन्तव्यौ प्रेतरूपौ तपस्विनौ ।

यद्यावां प्रतियोत्स्येते तावरिष्टपरिश्रुतौ । आवाभ्यां रोषयुक्ताभ्यां प्रमुखे तौ वनौकसौ ।

एवं वाग्विषमुत्सृज्य तावुभौ मल्लपुङ्गवौ । अनुज्ञातौ नरेन्द्रेण खगृहं प्रतिजग्मतुः ।

महामात्रं ततः कंसो बभाषे हस्तिजीविनं । हस्ती कुबलयापीडः समाजदारि तिष्ठतु ।